

Biblioteca
ASTRA, Sibiu

P.C.N.

1920 05 12

SN 2080

3

546

J. Benthues Janes Provincia
bavaria Alumnus.

9408

2

THESES THEOLOGICÆ
DE MINISTRO
SS. EUCHARISTIÆ
DISPENSANDÆ,

Ad

MENTEM DOCTORIS SUBTILIS
JOAN. DUNS SCOTI,
Publicæ Concertationi
expositæ.

In Conventu Oettingano FF. Minor,
S. P. FRANCISCI Reformatorum,

PRÆSIDE

P. F. MATTHÆO MARÄSCH,
ibidem SS. THEOLOGIÆ
Lectore Ordinario.

DEFENDENTIBUS

P. F. MARCELLIANO Stieger, }
P. F. BURGHARDO Steiner, } ejusdem Ordinis &
F. CHRISTIANO Senft, } Studij Alumnis.

Ad diem 21. Mensis Augusti.

Anno M. DCC. XIII.

3349 *Cum Facultate Superiorum.*

2458 Typis, GEORGII ABRAHAMI
LICHTENTHALERI:

M. V. R. Concionatorik (conmendat. L. D. ...)

Amice Lector:

Percurristi haud dubiè non minori voluptate. quàm tua utilitate resolutiones illas Theologicas, quas aliquot abhinc annis Doctissimus quidam Scolista Lucis publicè fecit. Modum hunc tametsi assequi non detur à longe tamen, & passus ut ut impari, sequi licebit, quia apprimè proficuum. Tu Incipientis conatus aequi bonique consule, & si moralia ad palatum tuum non sint, speculativa ex Parergis selige, & vale.

QUÆTIO UNICA.

Ad quos pertineat SS. Eucharistia dispensatio?

§. 1.

Ponuntur Resolutiones.

Suppono I. ex Scoto 4. Dist. 13. q. 2. tanquam certum, Eucharistia confectionem pertinere ad solos Sacerdotes ritè ordinatos, ita, ut hi soli validè consecrent. Constat hoc tum ex communi sensu & perpetua traditione Ecclesiæ, tum ex definitione à diversis Conciliis facta, ut Nicæno I. Lateran. Florent. & novissimè Trident Sess. 22. cap. 1. tum Author. plurium SS. PP. ea propter Sacerdotium mirè extollentium; tum ratione Theologica: nam potestas conficiendi Eucharistiam debet provenire ex concessione Christi; sed nullibi legitur, quòd ea omnibus promiscuè fuerit data, sed tantum Apostolis, quibus tanquam Presbyteris Luc. 22. à Christo dictum est: *hoc facite in meam*

commemorationem: Ergo solis Apostolis, eorumque in sacerdotio successoribus hæc potestas convenit. Nec est, qui contra caput erigat, nisi quòd hæreticæ pravitatis venenò intumescentes quidam non minùs imprudenter, quàm impudenter asserere audeant, omnes Christianos esse Sacerdotes, & pollere potestate conficiendi, etsi eâ ad vitandam nimiam confusionem uti non debeant, nisi à Communitate (alibi nonnunquam à Nobilissâ, Comitissâ, aut Principe fœmina) sint deputati. Imò Lutherus eo usque dementiæ progressus est, ut teste Bellarmin. *L. 4. de Euchar. cap. 16.* dicere non erubesceret, *L. de Missa privata & Unctione Sacerdotum* etiam à dæmone confici posse verum Eucharistiæ Sacramentum, quam blasphemiam utique à mendacissimo suo Patre & Magistro diabolo doctus est mendacissimus discipulus.

II. Suppono II. Etiam ab omni Sacerdote, adeoque hæretico, Excommunicato, irregulari, degradato &c. confici posse augustissimum Sacramentum Eucharistiæ, dummodo essentialia applicet. Patet hoc denuo rum ex universalis consensu Ecclesiæ, tum Conc. Trident. variis in locis docente, nunquam amitti characterem Sacerdotii; atqui quamdiu hic manet in præsentivita, tamdiu est in Ministro potestas validè consecrandi: Ergò. Cæterùm si censuratus vel ab officio facer-

sacerdotali suspensus conficiat Eucharistiam, haud dubiè graviter peccat, etsi etiam esset in statu gratiæ. Nec dicas: Episcopus dat potestatem consecrandi: Ergo etiam potest illam auferre. *xy.* Enim dist. ant. dat principaliter neg. ant. ministerialiter tantùm, seu quatenus Episcopus est minister Christi Con. ant. quia igitur in hæretico, degradato &c, manet character Ordinis tanquàm signum indelebile, hinc & ipsa potestas in Corpus Christi verum manere censenda est. H. S. quæritur, penes quem sit potestas dispensandi aliis SS. Eucharistiam? pro cujus resolutione.

III. Dico I. Ordinaria potestas & auctoritas dispensandi hoc Sacramentum jure divino ita est sacerdotibus concessa, ut nullis aliis inferioribus pari jure competat. Ita communiter DD. Prob. ex illo cit. textu Luc. 22. *Hoc facite in meam commemorationem.* Quibus verbis Christus sicut consecrationem corporis sui principaliter commisit Apostolis, eorumque in sacerdotio successoribus, sic etiam ejusdem distributionem, quasi dixisset: *Actis Deo gratias Corpus meum conservate, aliisque distribuite.* Idem colligitur ex hymno Ecclesiæ: *cujus (scilicet Sacrificii) officium committi voluit solis Presbyteris, quibus sic congruit, ut sumant, & dent cæteris.* Unde Trident. sess. 13. c. 8. inquit: *semper in Ecclesia Dei mos fuit, ut Laici à Sacerdotibus commu-*

nionem acciperent, qui nos tanquam ex traditione Apostolica descendens, jure ac merito retineri debet. Congruentia est, quia decens erat, ut qui potestatem accipiebant super Corpus Christi verum in conficiendo, etiam acciperent super Corpus Christi mysticum, id est, Ecclesiam, in dispensando. Item, sicut Sacerdotis inter Deum & homines medii est dona & vota populi Deo offerre, ita etiam dona divinitus sanctificata populo tradere.

IV. Dico II. Eucharistiæ dispensandæ officium non sic soli sacerdoti Christus commisit, ut dispensationem aliis committi prohibuerit; quare sacerdote justâ de causa committente potest illam dispensare Diaconus. Ita cum communi Bosco *Disp. 4. de Euchar. Sect. 12. n. 22.* Prob. ex antiqua praxi Ecclesiæ, quam significat S. Laurentius loquens ad Sixtum Pontificem in hæc verba: *Experire, utrum idoneum ministrum elegeris, cui commisti Domini sanguinis dispensationem.* Et quamvis dispensatio sanguinis ob certas rationes diaconis fortasse committeretur frequentius, attamen quòd etiam frequenter commissa eis fuerit dispensatio corporis Christi, testis est Justinus Martyr. *Apolog. 2. pro Christianis in fine.* Idque expressè statuit Conc. Carthaginense IV. cap. 38. dicens: *Ut Diaconus presente Presbytero Eucharistiam*

Corporis Christi populo (si necessitas cogat) iussus eroget. Ex quo

V. Colliges, debere semper adesse necessitatem, ad hoc, ut fiat Diacono commissio distribuendi Eucharistiam, quæ tamen necessitas non debet adeò esse gravis, sed sufficit causa notabilis prudenter dijudicanda E. g. ex parte sacerdotis infirmitas, occupatio etiam in confessionibus, Concione &c. ex parte ipsorum Communicantium impletio annui præcepti, Jubilæum &c. Imò in extrema necessitate, si sacerdos non valeat, aut irrationabiliter non velit ministrare Viaticum, poterit hoc facere Diaconus etiam sine mandato sacerdotis ex præsumpta facultate Juris, sive Episcopi, aut Papæ.

VI. Dices: In aliis Sacramentis videmus observari, ut nemo illa ministret, nisi qui simul conficiat: Ergo, quia Diaconus non potest Sacramentum Eucharistiæ conficere, nec poterit illud ministrare. R. Neg. Conf. & parit. Disparitas est quia in aliis Sacramentis non distinguitur usus ab ipso Sacramento, & ideo cui datum non est, ut possit conficere Sacramentum, eidem prohibitum est, ne possit illud dispensare. At in hoc Sacramento effectio & collatio Sacramenti sunt res distinctæ, & separabiles, & ideo non est necesse, ut cui data non est potestas conficiendi, sit semper prohibita dispensatio.

VII. Dico III. Tametsi Clericis Diacono inferioribus, & à fortiori Laicis non possit ordinariè committi dispensatio hujus Sacramenti, nihilominus tamen in articulo mortis deficiente Sacerdote & Diacono posse etiam Laicum, seclusò scandalò, porrigere viaticum, nec jure divino & humano prohibitum est. Ita post Suarez, Layman, Diana, Gobat, Dicastillo, P. Sporer *Theol. sacram. part. 2. cap. 5. n. 308.* Bosco *cit. n. 30.* Prima pars est certa tum ex communi usu & praxi Ecclesie, tum ex *can. pervenit de Consecr. dist. 2.* id severè prohibente. Secunda pars similiter constat; quia jure divino Laicis, multò minùs Subdiaconis non interdicitur contrectatio, & administratio hujus Sacramenti; Hoc enim usitatum erat antiquitus apud fideles. Sic teste Eusebio *lib. 6. Histor. cap. 36.* Presbyter quidam infirmus misit particulam consecratam ad Scrapionem senem moribundum per puerum, è cujus manibus juxta Presbyteri mandatum illam sumpsit. Similiter S. Gregor. *homil. 40. in Evang.* refert, quòd S. Romula in extremis Communionem acceperit à Redempta Magistra sua. Hinc etiam olim fideles accipiebant Eucharistiam de manu Sacerdotis, eamque secum domum deportabant, ut congruenti tempore propriis manibus eam sumerent. Ergo ex jure divino non habetur ulla prohibitio.

VIII. Tertia pars etiam prob. Si esset prohibitum jure humano, vel maximè prohiberetur cit. can. *pervenit*; hoc non: ergo, p. min. ibi non fit sermo de casu extremæ necessitatis: ergo. ant. p. ex verbis canonis: *Quòd quidam Presbyteri in tantùm parvi pendant divina mysteria, ut Laico, vel fœmina sacrum corpus Domini tradant ad deferendum infirmis, &c.* ergo non ex necessitate, sed potius ex contemptu quodam, & quidem, dum ipsi possent Presbyteri, ex negligentia tamen utique horribili & detestabili passim Laico aut fœminæ sacrum corpus tradebant ad deferendum infirmis. Dixi notanter *seclusò scandalo*: Quia præceptum de cavendo scandalo fortiùs ligat, quàm præceptum de sumendo viatico. Præfatis tamen omnibus non obstantibus, & licèt nullum clarum jus id prohibeat, nihilominus

IX. Dico IV. Probabiliùs mihi videtur, neque in extrema necessitate id licere Laico vel Clericis Diaconò inferioribus. Ita Doct. Subt. *in Report. dist. 13. q. 2. n. 4.* Claudius Frassen tom. 4. tr. 2. *Disp. 1. art. 3. Sect. 1. q. 2. n. 9.* Bonacina cum aliis à se cit. *de sacr. Euchar. disp. 4. q. 5. p. 1. n. 6. P. 1. autht.* Scoti cit. ibi. *Ad aliud dico, quòd in duobus casibus potest Diaconus dispensare Corpus Christi & tangere, ut quando precipitur sibi ab Episcopo vel Presbytero, qui non possunt ad hoc accedere, vel ab ali-*

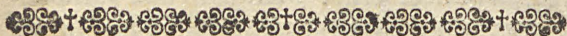
quo existente in periculo mortis absente Sacerdote ; sed Laicus ex nulla NB. necessitate potest tangere, (id est, ut Bosco ipse loc. cit. n. 38. licet quoad hoc adversarius explicat, dispensare) Corpus Christi in quocunque casu : ergo in via Scoti videtur tenenda hæc conclusio.

X. Prob. II. Ex universali Ecclesiæ consuetudine, quæ hodie videtur legitimè præscripta : Etsi enim non rarò accidat, præsertim ubi parochiæ latè patent, vel ubi est unus tantum Sacerdos, aliquos mori absque Viatico propter absentiam Parochi ; tamen à multis sæculis nunquam audivimus, Laicum Communionem moribundo administrasse : ergo propter consuetudinem usque adeò contrariam id probabilius non licet : Imò fortè nec unquam sine scandalo praticari posset ; adhibe enim cautelas, quas volueris, rudi tamen plebi plerumque in opinione, quam longo & immemoriali penè usu didicit, obstiniori vix aut ne vix quidem contrarium persuadebis. Confirmatur : Sacerdos ut se ipsum vel alium in articulo mortis communicet, non potest celebrare sine vestibus sacris, ut contra Majorem habet communis : ergo nec Laicus potest administrare Sacramentum Eucharistiæ alteri etiam in articulo mortis. p. conf. ideo prius non licet, quia hoc Sacramentum tunc non potest administrari secundum ritum, & consuetudinem Eccle-

Ecclesiæ (quo tantum modò currere præceptum sumendi Viatici dicemus infra casu ij.) sed etiam in hoc casu taliter administrari non posset: ergo. Unde in hoc passu debet præponderare reverentia huic Sacramento debita, præsertim quia tantæ necessitatis non est.

XI. Ob. In casu necessitatis dum S. Hostia timetur v.g. conculcanda ab hæreticis, comburenda ex incendio exorto, potest Laicus tabernaculum aperire, se ipsum communicare, aut si plures hostiæ sint, quàm ipsemet absumere valeat, aliis etiam dare: ergo id etiam licebit in tali casu necessitatis. Confirmatur exemplò nunquam satis dilaudandæ Regiæ Angliæ Mariæ Stuart, quæ se ipsam, antequam mortem subiret, communicavit. *¶* ad arg. neg. conf. disparitas est, quia in illis casibus præcavetur major irreverentia SS. Hostiis inferenda; at in casu conclus. nulla imminet irreverentia Eucharistiæ, imò propter administrationem insolitam potius committeretur. Ad Conf. dico, factum id esse ex dispensatione Pii V. Summi & sancti Pontificis, ut Regina illa adversus impiæ Elisabethæ Anglicæ Regiæ tyrannidem & crudelitatem sacrò divinæ Communionis clypeò sese præmunire posset, ut post alios plures attestatur noster Frassen cit. num. 10. Cæterum quia diversi casus occurrere

rere possunt, in quibus dubitatur, an Sacerdos teneatur vel possit ministrare Deum Eucharisticum, hinc pro nonnullis ponitur.

§. II.

Resolvuntur aliqui casus de Ministro dispensante SS. Eucharistiam.

Casus I.

XII. ARNULPHUS in publico quodam studio Professor tempore feriarum autumnalium curam locò Parochi absentis exercet in vicino pago. Rescit id studiosus aliquis suo huic Professori multum infensus; quare illic egressus sedentem pro sacro tribunali accedit Arnulphum, simulatàque confessione nil nisi convitia in eum evomit, inde verò ex confessionali discedens ad cratem communicantium genuflectit, suscepturus cum aliis ab Arnulpho paulò post populum communicaturo SS. Eucharistiam. Anne hanc eidem præbere tenetur Arnulphus utpote nullo ex confessione simulata arctatus sigillo? *R. Affirmativè.* Ita Bonacina *Disp. 1. de Sacram. q. 6. p. 4. n. 5. & 6.* Herincx *Tract. de Sacram. Disp. 3. q. 6. n. 62.* Sporer *Theol. Sacram. p. 1. cap. 3. sect. 5. n. 186.* Estque communis,

munis, & habetur expresse in c. *si sacerdos* de officio judicis ordin. P. 1. tum auth. Ritual. Rom. tit. de Sacram. Euchar. ubi hæc habentur: *Occultos verò peccatores, si occultè petant, & non eos emendatos agnoverit, repellat; non autem NB. si publicè petant, & sine scandalo eos praterire nequeat.* Tum ex facto ipsius Christi Domini, qui Judam à communione sui Corporis & sanguinis non repulit.

XIII. P. 2. ratione. Non potest committi peccatum ab uno, ut impediatur peccatum alterius; sed si negaretur in hoc casu Sacramentum Eucharistiæ, committeretur peccatum à negante, ut impediretur peccatum alterius; ergo negari non potest. p. min. infamare alterum est committere peccatum, & quidem contra jus naturale; sed si huic studioso negaretur Eucharistia, infamaretur: ergo committeretur peccatum à negante. min. patet, quia aliis unà genuflexis & præsentibus ex tali negatione hujus studiosi patet fieret indignitas.

XIV. Nec dicas: præceptum Religionis de non indignè tractando Sacramento est majus, quam præceptum non infamandi proximum: Ergò in concursu utriusque illud erit observandum. r. Enim dist. ant. Est majus, quatenus currit de nobiliori virtute, & versatur circa præstantissimum objectum. con, ant. quoad obligationem neg, ant. test sigillo

de ut bene advertit noster P. Bosco *disp. 1. de Sacram. in genere sect. 7. de Minist. Sacram. n. 208.* Obligatio Justitiæ quædòque præponderare potest præcepto Religionis.

II.

XV. CYRION prædivitis Babylæ confessionem excipit, ac eundem gravissimè ad restitutionem teneri advertens, obligationis suæ diu multùmque frustra commonefacit, unde tandem sine absolutione dimittit. Exacerbatus hac absolutionis denegatione Babylas, jamjam in pejus ruens, extra confessionale petit sibi à Cyrione administrari SS. Eucharistiam, & quidem cùm nullus alius in Ecclesia præsens fuerit, etiam privatim. Anxiatur plurimùm Cyrion dubitans, an sic impiè petentem teneatur repellere, & uti possit sigillò confessionis, an verò uti non possit, & consequenter nec repellere?

XVI. Fateor dubium hoc passim ab Authoribus nominatim à Sanchez, Tamburino & Bosco vocari molestissimum. Et quidem affirmativam tenent plerique DD. (quorum ultra 30. recenset Sanchez *lib. 3. Matrim. disp. 16. q. 1.*) attamen præplacet negativa, quam docet cit. Sanchez *n. 4. & q. 3. n. 14.* Laym. *L. 5. tract. 6. c. 14. n. 22.* Tambur. *opuscul.*

scul. de Confess. L. 5. c. 6. §. 2. n. 7. Gobat, *in Alphab. confess. n. 894.* Herincx *de Sacram. T. 4. disp. 8. q. 5. n. 46.* Et ex Coninck, *Castropalao & Diana, Sporer Theol. Sacram. p. 3. cap. 7. n. 869.* Ratio est, quia sigillum confessionis obligat non tantum in ordine ad alios, sed etiam in ordine ad pœnitentem, ne ei peccatum ex sola confessione cognitum exprobetur, vel quovis modo ei invito revoce- tur in memoriam; atqui hoc fieret, si Cyrion hunc Babylam repelleret à susceptione sacra- menti: Ergo repellere non potest. Maj. vi- detur certa, estque fundamentum eorum, qui nobiscum sentiunt. min. prob. si taliter repelleret, tacite exprobraret Babylæ indi- gnitatem sibi ex sola confessione cognitam; sed posterius facere non potest: ergo nec prius.

XVII. Dices I. Sacerdos ratione sigilli so- lum obligatur, ut ea, quæ ex confessione co- gnovit, tecta & secreta conservet; atqui Sacer- dos alicui occultè denegando SS. Eucharistiam nemini revelat aliquid ex confessione: ergo denegare potest. Secundò, quando ex con- fessione vel sacerdos scit, vinum venenò esse infectum, vel superior novit, per januam ali- quem subditum furtivè exire ad peccandum, tunc ille potest non celebrare, & iste seram januæ mutare, ut exemplificat Coninck *disp. 9. dub. 4.* ergo etiam ille sacerdos uti potest sigillo

figillô, & sic denegare Sacramentum Eucharistiæ indigno Babylæ. R. ad I. dist. M. ut ea conservet secreta respectu aliorum tantum n. M. respectu aliorum principaliter, simul tamen, ut nec ipsi pœnitenti etiam soli propter notitiam illam fiat actus ingratus c. M. & dist. min. & nec ipsi pœnitenti actum ingratum exhibet neg. min. ita ut exhibeat, scilicet exprobrandô indignitatem c. min. & neg. conf. *Ad secundum* conc. ant. neg. conf. disparitas est, quia actus posterior seu negatio Eucharistiæ directè & merè versatur circa pœnitentem, actus verò priores, quamvis aliquantulum currant contra pœnitentem, nec tamen merè, nec directè.

III.

XVIII. ELPIDIUS Presbyter tanto fervore in vitia carnis invehitur, ut Crispus publicus concubiniarius tandem permotus, post concionem eundem ad sacristiam sequatur, depositâque inter uberes lacrymas dolorosâ confessione concubinam quantocyus se se ejecturum sanctè promittat. Absolvitur equidem, at dum insuper idem Crispus tum ex sincera devotione, tum in hujus suæ optimæ voluntatis & propositi contestationem sacram petit Synaxim; quærit Elpidius, an hanc sic verè contrito quantocyus & publicè admittat.

administrare queat? Videtur quòd sic: tum quia *e. non prohibeat. de cons. dist. 2.* habetur: *Non prohibeat dispensator manducare pingues terra* (id est, peccatores, ut exponit D. Thomas p. 3. q. 80. art. 6.) *in mensa Domini.* Tum quia idem D. Thomas L. cit. ex S. August. dicit: *post pœnitentiam & reconciliatorem etiam publicis peccatoribus non est Communio neganda.*

XIX. *æ.* tamen, quòd non; sed debeat prius ejicere concubinam, & inde primùm possit publicè ad sacram Communionem admitti. Ita ex Navarro Bassæus verbò *concupiscarius. n. 7.* Layman *L. 5. tit. 6. cap. 4. n. 10.* ad finem. Suarez *de Euch. disp. 67. sect. 2. §. inquiri autem.* Ratio paucis datur hæc. Permanens in scandalo publico saltem publicè ad Eucharistiam admitti non potest; sed Crispus in hoc casu adhuc permanet in scandalo publico: Ergo, min. est certa; quia utut occultè pœnituerit, imò etiam sacramentaliter sit absolutus, attamen adhuc publicè scitur asservare in domo concubinam. Major autem fundatur in ordinatione Rit. Rom. tit. de SS. Euchar. Sacram. ubi hæc habentur: *Arcendi autem sunt publicè indigni, quales sunt excommunicati, interdicti, manifestèque infames, ut meretrices, concubinarij, fœneratores, nisi de eorum pœnitentia & emendatione constet, & publico scandalo satisfecerint.* Cum igitur

igitur nec de emendatione Crispi publicè constet, nec publico scandalo, ejiciendo concubinam hucusque satisfecisse supponatur, omnino à S. Communione arceri debet.

XX. Nec obstant, quæ n. 18. opponerentur; & quidem ad Can. cit. dico, illum vel intelligi debere de peccatoribus occultis, solumque Sacerdoti notis, vel si de publicis, tunc supponit pro illis, qui publicè amotò jamjam scandalò egère pœnitentiam, quo ultimò modò etiam intelligendus venit D. Thomas. Cæterùm pro praxi potest Crispo sic optimè disposito spiritualis consolationis causâ dici, ut exspectet, donec vel omnes alii ab Ecclesia recesserint, vel saltem pauci fortè remanentes edoceantur de illius pœnitentia. Similis publicatio pœnitentiæ ad evitandum scandalum omnino fieri debet, si publicus peccator E. g. concubinarius, meretrix publica &c. in articulo mortis resipiscens post receptam absolutionem Sacramentalem S. petat Viaticum, ut notat Tamb. *opusc. de S. Commun. cap. 6. §. 3. n. 24.*

IV.

XXI. GALLUS urbis cujusdam est Parochus; quia verò milites præfidiarii illius loci frequenter cum hoste vicino congregari coguntur, idque ipsum denuo accidit eo tempore,

pore, quo prædicta civitas interdicta est ab Episcopo; hinc quærit Gallus, an his militibus rursus ad pugnam ituris SS. Eucharistia ministrari possit? Ante Respons. nota, quòd interdictum locale sit *censura Ecclesiastica prohibens in aliquo loco usum tam activum, quàm passivum Divinorum officiorum, quorundam Sacramentorum, & sepultura Ecclesiastica.* Dicitur autem notanter *quorundam Sacramentorum,* quia, ut advertit P. Anacletus Theol. moral. *tr. 13. dist. 2. n. 100.* tempore interdicti localis non prohibetur administratio & receptio omnium Sacramentorum, sed aliquorum duntaxat, scilicet extremæ unctio- nis, Ordinis, & extra articulum mortis Eucharistiæ. Et quidem correctò antiquò Jus novum *c. Alma Mater, de Sent. Excom. in 6.* concedit, Sacramentum Pœnitentiæ tempore interdicti non solùm morientibus, sed etiam sanis (dummodò non fuerint excommunicati, nec sint in causa culpabili, ob quam latum est interdictum) licitè administrari. His sup. ad dubium

XXII. & Affirmativè. Ita Diana *p. 12. tr. de Collocut. Res. 33.* Navarrus *in manual. cap. 27. n. 178.* Sotus *in 4. dist. 22. q. 3. art. 1. Concl. 4. & priores citans ac sequens P. Schiara Cler. Regul. Tom. 1. Theol. bellica. Romæ 1702. impressæ L. 4. diffiç. 35.* Prob. juxta cap. *quod in te. de pœnit. & remiss. conceditur infirmis*

in probabili mortis periculo etiam tempore interdicti Eucharistia per modum Viatici: ergò etiam concedi debet his militibus, p. Conf. milites proficiscentes ad pugnam subeunt probabile periculum mortis; sed ob hoc Eucharistia per modum Viatici conceditur infirmis: ergò etiam concedi debet talibus militibus. Et ob hanc rationem ait Herincx *de Euch. disp. 6. q. 5. n. 50.* Item Bosco de eadem *sect. 9. Concl. 5. n. 50.* milites inuituros periculosum conflictum obligari ad communicandum, ut sic satisfaciant præcepto de suscipienda sacrâ Communionem in articulo mortis, quamquàm hodie consuetudo sit in contrarium. Ex his

XXIII. Infero I. tempore interdicti foeminae partui vicinae, dum primâ vice est paritura, vel si aliàs peperit cum periculo; item damnatis ad mortem, sicut & suscipientibus periculosam navigationem posse præberi SS. Eucharistiae Sacramentum, semper tamen per modum Viatici. Ita Sayrus *L. 5. cap. 7. n. 18.* Suarez *disp. 23. sect. 2. n. 29.* & cum Bonacina de interdicto plures alii. Infero II. quando eodem interdicti tempore sacerdos defert Eucharistiam ad infirmos, eum id facere posse cum consueta solemnitate, id est, cum luminaribus, sono campanæ, cum recitatione hymnorum, psalmorum &c. cum apparatu Sacerdotali, & Christi fidelibus

bus cum Luminaribus SS. Venerabile comitantibus. Ratio est, tum quia hujusmodi hymni &c. non recitantur per modum Divini officii, sed ad modum Divinæ laudis, quâ populus excitatur ad comitandum, & venerandum Venerabile; tum quia, quando aliquid in Jure permittitur, tunc intelligitur permissum, prout Jura disponunt, vel usus, & consuetudo observat: Ergò cum simpliciter permessa sit infirmis Eucharistia, intelligitur permessa secundum formam usumque consuetum. Ita Schiara *L. cit. n. 15.* Bonacini *tr. de Cens. disp. 5. punct. 3. §. 2. n. 1.* Finaliter tamen nota, hoc licere Gallo, si ipse interdicto specialem causam non dederit; secus enim (saltem extra casum necessitatis) à tali ministerio ipse omninò abstinere deberet, vicésque suas alteri Sacerdoti non interdicto delegare.

V.

XXIV. JOVINUS in diœcesi quadam generaliter interdicta agit Curatum; quoniam verò sub idem tempus paschalis recurrit solemnitas, hinc quærit, an communicare possit eos, qui specialem interdicto causam non dedere, sive devotionis causâ id petant, sive ad implendum annuæ Communionis præceptum? R. Probabiliter posse. Ita

Illung *Theol. moral. tr. 7. disp. un. n. 66. & ex*
Suarez, Coninck, Filliuc. noſter P. Herman
tr. de cenſur. diſp. 7. q. 9. n. 8. contra Bonacin.
 & plures alios. Ubi tamen ante prob. ad-
 verte, nomine Paſchalis ſolemnitatis, vel fe-
 ſtivitatis non intelligi tantummodo primum
 diem, ſed omneſtes, non tamen totam octa-
 vam; quia hoc communiter non accipitur
 pro feſtivate. Ita quoad hoc cum Gloſſa
 in cit. cap. *Alma Mater.* verbo *aſſumptionis*
 Bonacin. de interd. *diſp. 5. pun. 4. n. 15. Q. N.*

XXV. Prob. noſtra Reſponſ. In dicto cap.
Alma Mater. admittuntur in feſtivatibus
 Paſchæ ad Divina officia etiam ſpecialiter
 interdicti, & qui cauſam dederunt, dummo-
 do non communicent: Ergo alii, qui cau-
 ſam non dederunt, poterunt etiam commu-
 nicare. prob. Conf. juxta commune dictum:
Exceptio firmat regulam in oppoſitum; Ergo
 cum à jure ſolum ij prohibeantur appropin-
 quare altari, ſeu communicare, qui interdi-
 cto lato cauſam dedere, alii non eodem mo-
 do rei, cenſeri non debent prohibiti, præ-
 fertim cum favores conveniat ampliari.

XXVI. Nec dicas cum Bonac. Euchari-
 ſtia non venit nomine Divinorum officio-
 rum: Ergo cum à jure tantum permittan-
 tur in feſtivatibus Paſchæ publicè & ſole-
 mniter divina officia, non debet cenſeri per-
 miſſa participatio Euchariſtiæ; cum diſpo-
 ſitum

fitum in uno, non censeatur dispositum in alio. Nam *R.* dist. ant. non venit expressè Con. ant. implicitè neg. ant. Etenim quamvis in sæpè cit cap. *Alma Mater.* expressè tantùm concedatur participatio Sacrificiï Missæ, per hoc tamen non abs ratione subintelligitur quòque susceptio S. Synaxis; Cùm antiquo more fideles Sacrificio assistentes, de eodem participare consueverint, videlicet communicando, ut notat cit. P. Illfung. Ad additum dico, dispositum in uno non censeari dispositum in alio omnino disparatò, bene verò in connexionem habente, qualis connexio ex immediatè antè dictis hîc habetur. Cæterùm pro praxi puto, standum consuetudini; quod si nulla appareat introducta consuetudo, jam alterutram ex dictis opinionibus sequi potes, & quidem ob rationem n. 25. datam etiam in festivitibus Nativitatis Domini, Pentecostes, & Assumptionis B. V. Mariæ.

VI.

XXVII. LUCANUS Sacerdos ausu perquam sacrilego nedum in malo statu præsumpsit celebrare, sed insuper Agnum immaculatum post missam compluribus dispensavit; quæritur, quot peccatis se denuo de novo commaculavit? Et quidem suppositò,

quòd nec ante sumptionem contritionem elicuerit, duplicis peccati mortalis tum ratione indignæ Consecrationis, tum ratione sacrilegæ sumptionis præfatum Lucanum reum esse, certum est; solum in præfenti inquiritur, quid dicendum de SS. Sacramenti dispensatione in statu malo peractâ? ad quod R. I. non peccasse graviter toties, quoties illa vice aliam, & aliam hostiam distribuit. Ita Marchantius *tom. 3. Tribun. tr. 3. tit. 4. q. 2. Concl. 2.* & plurimi alii contra Coninck, Bonac. aliósque. Ratio est, quia totus ille actus communicandi habet se per modum unius Convivii spiritualis, & ipsamet administratio Sacramenti censetur moraliter unum ministerium sacrum ex pluribus quasi actibus partialibus constitutum.

XXVIII, R. II. Probabilius eundem Lucanum sic indignè alios communicando semel mortaliter deliquisse. Ita cum Suarez Filiucio. Laym. Herman communior. P. tum author. Pontif. *c. sciscitantibus 15. q. 8.* de malis Sacerdotibus alios communicantibus pronuntiantis: *quoniam mali bona administrando se tantummodo ladunt. &c.* Tum author. Rit. Rom. *tit. de iis, quæ in Sacrament. administ. generaliter observanda sunt:* ubi de Sacerdotibus in malo statu administrantibus Sacramenta dicitur: *Impurè & indignè ea ministrantes in æterna mortis reatum incur-*

incurrunt: ergo debuerunt deliquisse mortaliter. Tum ratione: primò, quia verè administrant Sacramentum, quod omnium est dignissimum; Secundò, quia ad hujusmodi administrationem tales Sacerdotes specialiter sunt consecrati: ergò malè administrando graviter peccant.

XXIX. *R.* tamen tertio, oppositam sententiam, scilicet Lucanum graviter non peccasse, defendi à gravibus DD. signanter à Vasquez, de Lugo, Diana cit. à P. Sporer Theol. Sacram. p. 1. c. 3. sect. 2. n. 172. quos & ipse n. 174. & Tamburin. tr. de Sacram. in genere l. 1. c. 2. §. 3. n. 3. sequuntur. Nec caret sua probabilitate: etenim si peccaret graviter, foret ideò, quia Sacerdos administrans alia Sacramenta graviter peccat; sed ab aliis Sacramentis ad hoc non est facienda paritas: ergo ob hoc non peccat graviter. min. prob. Ideò Sacerdos indignè administrans alia Sacramenta peccat graviter, quia immediatè exercet actionem sacramentalem causativam gratiæ ex opere operato, & sic directè concurrat ad sanctificandum hominem (nam conferendo cætera sacramenta illa conficit) atqui hoc non contingit circa administrationem Eucharistiæ: ergò ad hoc sacramentum non est facienda paritas. min. prob. in hoc sacramento se tantum habet ut applicans activa passivis, & ut applicans sacramentum

tum jam aliàs existens sanctificativum hominis &c. ergo immediatè non exercet actionem sacramentalem, nec consequenter directè concurrit ad sanctificandum hominem.

XXX. Confirmatur I. cum P. Illsung *tr. 6. disp. 1. n. 43.* si sacerdos in statu disgratiæ Eucharistiam solummodo manu attingeret, illam ex uno loco in alium transferret &c. nimis rigorosum esset dicere, talem peccaturum mortaliter; atqui sacerdos solummodo ministrans S. Eucharistiam, aliud nihil facit, quàm ut illam manu attingat, ad communicantem deferat, in ore illius reponat, qui cum devotè & ad gloriam Dei, animæque suæ salutem illam recipiat, sacerdos minus indecentiæ videtur committere, quàm si quocunque alio loco reponeret: ergo ministrans tali modo Eucharistiam non peccat mortaliter. Confirm. II. Ex communiter recepto dogmate Doct. Angel. *in quodlit. 9. q. 7. a. 15.* dicentis: *periculosè determinatur aliquid esse peccatum mortale, nisi expressa veritas habeatur*; quo sensu teste Gobath scripsit Germanus Theologus Gabriel Biel *in 4. dist. 15. art. 2. in fine*, incautum esse & malum, asserere aliquid esse peccatum mortale, quando non probatur sufficienti authoritate, vel evidenti ratione.

XXXI. Nec usque adeo obstare videntur
ea,

ea, quæ n. 17. pro secundâ resp. fuère allegata: nam ad 1. authores respondent verissimum esse, quòd tales sibi noceant, suámque lædant conscientiam; sed ex ipsis verbis generalibus colligi, nocumentum & læsionem non semper esse gravem; aliàs Pontifex idipsum expressisset: est ergo gravis, si per actionem sacramentalem immediatè causativam gratiæ administrant, levis, si per actionem aliam. Ad textum Rit. Rom. ajunt, intelligi debere non de ministracione dispensatoria Eucharistiæ, sed de consecratoria, ex quo patet resp. ad rat. 1. ad secundum dist. conf. peccaret graviter, si ejusmodi actiones actiones essent sacramentales, habentes vim conferendi & causandi gratiam immediatè, & per se ipsas, ac ex opere operato con. conf. secus, neg. conf. sic enim, inquiunt, etiam in communiore sententia, quamvis Diaconus & Subdiaconus solemniter ministrent in suis officiis, ad quæ specialiter sunt ordinati, tamen non delinquent mortaliter.

VII.

XXXII. NABOR celebrat in Ecclesia filiali, ubi nec asservatur Venerab. Sacramentum, nec plures adsunt particulæ consecrabiles, quàm unica hostia major; petit verò non nemo sacram Communione: quæritur

tur, an partem consecratæ suæ Hostiæ dare possit Nabor communicari volenti? *q.* ex rationabili causa posse. Ita post plures noster Herinex de Euchar. *disp.* 5. *n.* 12. Bosco de eadem *disp.* 4. *sect.* 12. *n.* 62. Bassæus *7. Euchar. quoad ejus Ministrum.* Prob. partem hostiæ suæ dare alteri non obest integritati Sacrificii: ergo sic dare potest celebrans Nabor, ant. prob. in qualibet parte hostiæ tantundem continetur, & sumitur, ac in tota hostia: ergo. Conf. ex factō ipsius Christi Domini, qui accepit panem benedixit, ac fregit, deditque discipulis suis dicens? *Accipite, & comedite &c.* similiter accipiens calicem, & gratias agens dedit illis dicens: *Bibite ex hoc omnes.* Nec obstat consuetudo in contrarium; nam ut passim fatentur Auctores, de ea non constat, quod habeat vim legis, graviterque obliget.

XXXIII. Dices: in Missali Rom. *de defectibus in ministerio ipso occurrentibus* habetur, quòd, si sacerdos post consecrationem suam ita infirmetur, ut absolvere Missam amplius non possit, possit tamen adhuc commuicare, & non adsit alia Hostia consecrata, tunc sacerdos alius idem Sacrum supplens debeat dividere hostiam, & unam partem præbere infirmo: Ergo id, quod nostra dicit resolutio imprimis tantum deficientibus aliis hostiis, dein in casu summæ necessitatis conceditur,

ditur. R. con. ant. dist. conf. ita tamen ut alii casus & causæ rationabiles non excludantur, con. conf. cum exclusione harum, neg. | conf. itaque Rubricæ Missæ id solum resolvunt, quod fori sui erat, quin in aliis casibus idem concedere, vel prohibere intendant.

XXXIV. Cæterum notabile adhuc discrimen est circa alios casus, ac circa casum ex rubrica Missalis allatum; nam ad illa verba: *non adsit alia Hostia consecrata*, subintelligi debet: *ab eodem Sacerdote infirmo*: tametsi enim asservarentur in tabernaculo aliæ ab alio Sacerdote consecratæ, adhuc tamen deberet participare de Hostia grandiori à se consecratâ, ut declarat Gavantus *in Rub. Miss. p. 3. tit. 10. n. 3.* At in aliis casibus, si aliæ adsint consecratæ particulæ, tunc non decet, de Hostia majori celebrantis dare partem communicare volenti. Porro causæ rationabiles, ob quas præter celebrantem etiam alii participare possunt de eadem hostia non tantum est periculum mortis (de quo non potest esse dubium) sed præceptum etiam Communionis, imò magna petentis devotio, si alia parva hostia commodè haberi non potest, ut exemplificat L. cit. P. Bosco, & aliis etiam levioribus ex causis concedit Dicastillo his *Disp. II. n. 117.*

VIII.

XXXV. PROTHUS Parochiæ cujusdam Rector inaudit, Cajum loci illius civem apud Regulares S. Communionem Paschalem recepisse : quare eundem currente eodem tempore Paschali admoneri procurat, ut, si satisfacere velit præcepto Ecclesiæ de communionem Paschali, resumat sacram Eucharistiam in propria Ecclesia Parochiali: quæritur, an reverà solus ille Prothus, vel alius de Ejus tamen licentia possit ministrare Cajo communionem Paschalem? R. affirmativè: unde Cajus, ut satisfaciat præfato præcepto Ecclesiastico, omnino debet è manu proprii Parochi, vel alterius de Ejus licentia sumere S. Synaxin. Ita Herincx p. 4. d. 6. de Eucharistia q. 4. n. 39. Gobat in Theol. experim. tr. 4. casu. 5. & post plures alios Bonacina de Sac. Euch. d. 4. q. 7. p. 2. n. 7.

XXXVI. Prob. imprimis tum ex communi praxi & consuetudine Ecclesiæ, tum ex cap. *omnis utriusque sexus* de pœnit. & remiss. ubi expressè jubetur, ut omnis fidelis, postquam ad annos discretionis pervenerit, saltem in Paschate Eucharisticæ Sacramentum reverenter suscipiat à proprio Sacerdote: atqui proprius Sacerdos respectu hujus Caji non est alius, quàm proprius Parochus seu Pro-

Prothus: ergo è manu hujus vel faltem alterius, de ejus tamen licentia tenetur suscipere in Paschate Eucharistiæ Sacramentum. min. prob. si esset alius, tunc deberet is haberi per speciale privilegium; sed talis non habetur, imò potiùs id omnibus est prohibitum: ergo. min. prob. & simul confirmatur Responsio ex declaratione Cardin. ad annum 1601. 21. Maji, in qua sequentia habentur: *Congregatio Concilii censuit, non satisfacere Ecclesia eum, qui SS. Eucharistia Sacramentum suscipit ante, vel post diem Paschatis non de manu Parochi, sed Regularium habentium à sede Apostolica privilegium ministrandi hoc Sacramentum, præterquam in die Paschatis:* ergo nec per speciale privilegium aliquis alius præter proprium Parochum (nisi specialiter Ejus licentia interveniat) potest Communionem Paschalem præbere, nec satisfacit, si secus fiat, præcepto Ecclesiastico præinsinuato.

XXXVII. Dices primò, Sacerdos satisfacit præcepto Communionis, quocunque in loco celebret tempore Paschatis: Ergo etiam fideles videntur satisfacere præcepto Communionis, quocunque in loco sumant Communionem tempore Paschali. *secundò* cit. cap. *Omnis utriusq; sexûs*, eodem modo præcipitur confessio, quo modo præcipitur communio Paschalis; sed proprio Sacerdoti etiam

etiam tempore Paschali non tenetur quis confiteri: ergo nec ab eodem recipere Communionem Paschalem. min. prob. quia mendicantes amplam habent potestatem quoscunque ad se venientes absolvendi, etiam contradicente Parocho, ut declaravit Joannes XXII. in Extrav. *Vas electionis*. de hæreticis. Leo X. in Concil. Lateran. sess. 10; & in specie Clemens V. in Concil. Vienens. concessit, vel potius de novo confirmavit jam à Bonifacio VIII. concessum hoc privilegium Fratibus minoribus, & Prædicat. prout habetur in Clement. *dudum*. de sepulturis. *¶* ad primùm, neg. conf. & paritatem. disparitas est, quia præceptum Communicandi in propria Parochia ex recepta consuetudine extenditur solum ad eos, qui Eucharistiam more laicali ab aliis recipiunt, non verò ad Sacerdotes, ut ex Henriquez & Em. Saâ. notavit Palao *punct. 15. n. 10.* Ad secundùm dist. Maj. ita tamen, ut specialia privilegia ex post facto concessa sint mendicantibus circa confessionem, con. M. quasi etiam talia extarent circa S. Communionem, neg. M. omnino autem expediens videbatur, ut supremus Pastor, summus inquam Pontifex id concederet circa confessionem, ne frequenter sacrilegæ, ac invalidæ confessiones fierent ab iis, qui Parochis fortè in domesticis subsunt, & hinc ex dis-

fiden-

fidentia, verecundia, aut timore sive fervili, sive reverentia plura peccata reticerent.

XXXVIII. Cæterum ab hac obligatione communicandi scilicet in propria Ecclesia parochiali eximuntur peregrini, viatores, & vagi illi, qui extra propriam parochiam tunc existentes ad eam commode accedere non possunt: tales enim Communionem Paschalem, vel in parochia, in qua tunc degunt, recipere possunt, vel in Ecclesiis Regularium, ut habet Sanchez, Suarez, Layman, & Bassæus *¶ Communio, n. 11.* Ratio est; quia per hoc nullo modo fit injuria Parochis, siquidem peregrini in loco, per quem transeunt, jus vel obligationem parochiæ non acquirunt, ad propriam autem parochiam ob distantiam accedere non posse supponitur. Idem dic de servitilibus Religiosorum, qui degunt in Monasteriis, vel aliis locis à cura parochorum exemptis.

IX.

XXXIX. ROGATUS Sacerdos Regularis in die Resurrectionis Dominicæ quasdam personas sæculares devotionis gratia id petentes communicavit, factâ prius sufficienti asscuratione, quòd aut præcepto Communionis paschalis in propria Ecclesia

sia jamjam satisfecerint , aut adhuc certò sint satisfacturi. Dubitatur amodo, an ROGATUS id facere potuerit? Responderetur probabile, & in praxi tutum esse, potuisse id facere. Ita Suarez *tom. 3. in 3. p. d. 72. sect. 2.* Rodriq. *tom. 1. qq. Regul. q. 56.* Tambur. *in opusc. de S. Commun. cap. 1. n. 48.* Miranda, Coninck, Sà, Fagund. Laym. Bonac. quos citatos vide apud Bassæum *Loc. cit. n. 10.*

XL. Prob. Exceptio inserta Privilegiis, in quibus conceditur Religiosis facultas Eucharistiæ administrandæ *præterquam, vel excepto die Paschatis*, non est materialiter intelligenda, pro primo tantum die Paschæ, seu Resurrectionis Domini, sed formaliter pro Communionem Paschali, ergoposito, quòd quis jam satisfecerit, vel adhuc satisfacere velit huic præcepto Communionis Paschalis, potest in Ecclesia Regularium admitti ad S. Communionem die Resurrectionis Domini. ant. p. Pontifices per illam exceptionem voluerunt favorem aliquem concedere Parochis, ut saltem ad minus semel in anno pascant per se, vel per alium à se deputatum proprias oves vivifico corpore Christi juxta cap. *omnis utriusque sexus*, de Poenit. & Remiss. sed nullus, vel exiguus tantum foret favor, si intelligeretur illa dies materialiter: Ergo sic intelligi non debet.

bet. min. p. possent in tali die non velle communicare, & aliis diebus præcedentibus, vel subsequenter apud religiosos præcepto satisfacere: Ergo.

XLI. Confirmat. nihil omnino Parochis adimitur, etiamsi parochiani eodem tempore paschali durante, imò ipso die Paschalis in alia Ecclesia Eucharistiam accipiant, modò in parochia sua intra tempus Paschale quocunque demum die communicent: ergo. ant. p. quia sic Parochi sufficienter possunt cognoscere oves suas, & esse certi de suorum subditorum communione, quæ erat mens, ratio, & anima legis hoc in puncto à Pontifice latæ. Tandem id approbat communis, antiqua, & nunquam reprehensa praxis fidelium, se quàm optimè, & religiosè facere existimantium, si devotionis causâ in alia Ecclesia, quam propriâ Parochiali in die Resurrectionis Domini sacramentæ accumbant, non requisitâ desuper licentia sui proprii Parochi. At

XLII. Objicies declarationem Cardinalium die 9. Julii, Aº. 1644. editam, vi cuius habetur *Archiepiscopum Burdegalensem posse Regularibus prohibere, ut personis secularibus in die Paschatis non administrant SS. Eucharistia sacramentum, etiamsi dicta persone seculares in alia die satisfecerint præcepto Ecclesie:* ergo responsio nostra admittit

amplius non potest. R. Tamen neg. conf
 quia Cardinales, ut aliquid concederent
 Archiepiscopo, pro tunc secuti sunt senten-
 tiam probabilem Henriquez, Navarri &
 aliorum: Minimè tamen per hoc decretum
 voluerunt præjudicare contrariæ seu nostræ
 sententiæ, prout notat etiam hic Bosco,
 præfertim, quia Cardinales usi non sunt par-
 ticulâ *debere*, sed *posse* prohibere, scilicet
 juxta sententiam probabilem. Porrò si cer-
 tò constaret de declaratione S. Sedis factâ ad
 excipiendam tam Communionem pascha-
 lem, quam peragendam materialiter in die
 Paschæ, indubiè cum omni humilitate ei-
 dem standum foret, etiam absque promul-
 gatione; quia declarationes legum jam ab
 initio censentur legibus infuisse, ut habet
 Anacl. tom. 1. *Jur. Can. in Proëm.* 132. In-
 terim bene fit, quòd à Religiosis isto die Eu-
 charistia non exponatur publicè in Cibo-
 rio, nec passim distribuatur omnibus, ne ru-
 diores per errorem putent, se illo die in
 ipsorum Ecclesia posse satisfacere præcepto.

X.

XLIII. TITUS à Parochiano suo Sem-
 pronio edoctus, quòd propter grave quod-
 dam negotium in terris A catholicorum indi-
 spensabiliter circa pascha pertractandum to-
 ro

to illo tempore à Communionem sumendâ sit impeditus, respondit eidem, non teneri Communionem anticipatè sumere, teneri tamen post Pascha, quamprimùm poterit. Responsum è est benè? *æ.* quod sic. Et quidem prima pars scilicet non teneri anticipare, est Suarezii, Filliucii, Bonac. Dianæ, Coninck, Bassæi cit. n. 15. Ratio est, tum quia ante prædictum tempus Communio non obligat; tum quia, qui prævidet, se ita impeditum iri in die festo, ut non possit Missam eo die audire, non tenetur anticipare: ergo neque tenetur anticipatè Communionem sumere, qui se prævidet impediendum in Paschate: tum quia si quis Eucharistiam sumpsisset antecedenti tempore, & postea tempore Paschatis posset communicare, teneretur adhuc communicare: ergo sequitur, non satisfacisse anticipando, & consequenter non teneri anticipatè sumere communionem. Secus dicendum de eo, qui in hebdomada sancta v. g. advertit, se non posse sequentibus diebus communicare ob superventura impedimenta: cum enim tunc temporis afficiatur obligationi præcepti, & possit illud adimplere, dicendum omnino est, teneri eâ hebdomadâ communicare. Item ut advertit Layman *L. 5. tr. 4. c. 5. n. 9.* aliter etiam discurrendum foret de illo, qui post ultimum Paschale tempus

nunquam communicasset totô annô ; talis enim si initiô quadragesimæ prævideret, se circa proximum Pascha impediendum, omnino tenetur prævenire, ne contra præceptum Ecclesiæ ultra annum sacram communionem differat.

XLIV. Secunda pars est Herincx *de Eucharist. disp. 6. n. 44.* & aliorum; ac desumitur ex cap. cit. *omnis utriusque sexûs*, ubi habentur hæc verba: *Semel saltem in anno confiteatur suscipiens reverenter ad minus in Paschate Eucharistiæ Sacramentum, nisi forte de proprii Sacerdotis consilio ob aliquam rationabilem causam ad tempus NB. ab hujusmodi perceptione duxerit abstinendum*: Ergo expletô illo tempore communicare tenetur. Sed nunquid occasione hujus quæres, an etiam expleto Paschate adhuc communicare teneatur ille, qui sacram Communionem currente Paschali tempore culpabiliter omisit? Ratio dubitandi est, quia sæpè cit. cap. *omnis utriusque sexûs*, & in Conc. Trident. sess. 13. can. 9. de Euchar. *saltem in Paschate* præcipitur suscipi Eucharistiæ Sacramentum, ac proinde videtur hoc præceptum esse affixum ipsi tempori Paschali, non minùs ac præcepta festorum, jejuniorum, atque horarum canonicarum sunt affixa certis diebus: Ergò sicut hæc illis diebus culpabiliter omissa, non sunt necessariò com-

compensanda aliis diebus, ita nec Communio paschalis extra Paschale tempus. Ita Rodriq. Soto, Valentia, Præpositus, contra quostamen.

XLV. Respond. cum Sylvestro, Layman, Gobat, Mastrio, Sanig. Herman, & communiori ac probabiliori adhuc talem teneri etiam elapsò præfato tempore ad Communionem. Ratio est, quia tempus Paschale tantum est objectum minus principale hujus Communionis præscriptum propter reverentiam festi, & in rememorationem Cœnæ Dominicæ, vel Sacrificii cruenti hoc tempore in ara crucis oblatis: Objectum verò principale est intentio Ecclesiæ obligandi fideles ad sumendam Eucharistiam singulis saltem annis: Unde etsi cesset accessorium non tamen cessat principale; sicut qui obligatur solvere tributum ad diem S. Georgii, si tunc non solvat, postea, cum primum potest, solvere cogitur. Et per hoc patet ad rationem dubitandi num. præced. allatam, quia dictæ obligationes ex fine principali sunt affixæ præscriptis diebus, non sic Communio Paschalis.

XI.

XLVI. WALERICUS Sacerdos amplius non jejunos rogatur, ut moribundum sacrò

Viaticò præmunire velit ; accingit se is pio operi ocyùs præstando , at nullam ampliùs hostiam consecratam superesse deprehendit : quærit ergo præfatus Walericus , an non jejunos possit legere Sacrum , & in eo conficere SS. Eucharistiam ad communicandum moribundum ? Ante responsionem supponendum , non esse dubium , Sacerdotem huic necessitati non prospicientem , atque longo tempore non asservantem pro infirmis paratas hostias cum probabili periculo eventuræ necessitatis graviter peccaturum contra *can. Presbyter. de cons. dist. 2.* eâ tamen necessitate subortâ licere non jejuno celebrare Missam probabile judicant Filliucius , Dicastillo , Tambur. Suarez , Lugo , Escobar , Diana ; & in casu necessitatis , quando per alia Sacramenta subveniri non posset infirmo , concedit etiam Laym. *Theol. Mor. L. 5. tr. 4. c. 6. n. 21.* attamen extra hunc rarum necessitatis casum.

XLVII. Respond. Probabiliùs à non jejuno Sacerdote non potest celebrari sacrum , ut in eo conficiatur Viaticum pro moribundo. Ita Herincx *tr. de Euchar. disp. 6. n. 63.* & post Navarrum , Sotum , Suarez , Vasquez , Tanner. Coninck , Valent. Bonac. Gonet à se allegatos Illfung *Theol. pract. tr. 6. disp. 4. n. 126.* P. Sacramentum Eucharistiæ est maximæ excellentiæ , & minoris necessita-

tis :

tis: ergo id de Ejus confectioe dicendum est, quod est de consuetudine Ecclesie; atqui consuetudo Ecclesie non permittit non jejuno Sacerdoti celebrare ad conficiendum pro moribundo Viaticum: ergo sic celebrare non potest. p. ant. si esset in casu posito alicujus necessitatis, esset, quia præceptum communicandi in articulo mortis est juris Divini; sed hæc ratio nulla est: ergo. min. prob. non præcipitur Communio, nisi quando reverenter & commodè potest accipi secundum ritum, & ordinem Ecclesie; sed in casu sic accipi non potest: ergo.

XL VIII. Dices 1. Licet infirmo non jejuno communicare ad satisfaciendum præcepto de sumendo Viatico: ergo etiam licet Sacerdoti non jejuno celebrare ad communicandum infirmum. Secundò Sacerdos habens conscientiam peccati mortalis potest absque prævia confessione, dum non habet copiam Sacerdotis, celebrare ad communicandum infirmum: ergo respond ad 1. dist. conf. si etiam Sacerdoti sicut infirmo suffragetur praxis Ecclesie conc. conf. secus neg. conf. dixi autem num. præced. consuetudinem Ecclesie esse contrariam. Ad 2. neg. conf. & parit. disparitas est, quia confessio suppletur per contritionem, at non jejunium.

XII.

XLIX. ZOELLUS Parochus quem dam ex Parochianis suis de manè sacra Communione refecit; at à prandio hic ipfus ab inimico suo lethaliter vulneratur, & ita quidem, ut vix ullas pes affulgeat, eundem in sequentem diem supervicturum. Disponit se ad ultimum agonem optimè sauciatus, & repetitâ peccatorum suorum Exomologesi pro felici æternitatis aditu adhuc sanctissimo Eucharistiæ Sacramento confortari anhelat. Quærit proin Zoëllus, an denuò eâdem die id concedere possit, vel an infirmus ad hoc teneatur ob præceptum sumendi Viaticum? pro cuius ultima parte respond. 1. contra Hurtadum *de Euchar. disp. 11. diff. 2.* talem non teneri ad iteratam communionem. Ita contra paucos Herincx *p. 4. Theol. disp. 6. n. 49.* & communis.

L. P. Licèt præcepto affixo certo tempori non possit satisfieri antecedenter E. g. die præcedenti audiendo Missam, jejunando, non tamen credibile est, legem sacri Viatici recipiendi affixam esse actuali periculo mortis tum, cùm finis ejusdem paulò antè est procuratus; sed id in proposito contingit: ergo. min. prob. tum, quia S. Synaxis est recepta jam in propinquitate & quasi articulo mortis

mortis, tum quia virtus Sacramenti se facile potuit extendere usque ad subsequens periculum: ergo. ant. quoad 2. membrum prob. & simul Conf. respons. 1. Cibus ille spiritualis ex præcepto Divino ita est necessarius discedenti ex hac vita, quò modò ex naturali exigentia & quasi naturæ præcepto necessarius est cibus corporalis discessuro ex uno loco in alium valde distantem; sed huic non est necesse sumere cibum corporalem in suo discessu, si eum paulò antè sumpsit: ergo nec illi, & consequenter se extendit ad subsequens periculum. Conf. 2. Si quid obstat, esset, quia de manè nondum intendisset satisfacere præcepto de sumendo Viatico; hoc non obstat: ergo nihil. min. pr. qui summo manè audit sacrum nec sciens esse diem festum, neque intendens satisfacere legi, tamen eandam implet, nec tenetur, etsi id resciat ante meridiem, aliam audire Missam: ergo etiam in priori casu non obstat, etsi præcepto de sumendo Viatico non intendit satisfacere.

L. I. Respond. 2. pro 1. parte probabile esse, quòd Parochus in tali casu moribundo denuo eadem die concedere possit SS. Eucharistiam. Ita contra Lugonem, Tambur. Amicum & Bosco sentit Illsung *Theol. moral. tr. 6. disp. 4. n. 124.* Diana p. 10. tr. 11. *resolut. 40.* ubi plurimos citat. P. I. Auth. S. Vincenti

centii Ferrerii *serm. 2. de Assumpt. B. Virg.* ubi teste nostro Bosco sic ait: *Secundus dies, est Communio: etiamsi illa die celebraverit, adhuc est communicandum, hoc tamen non ex necessitate faciendum, sed congruitate.* P. 2. ratione: & primò quidem negativè: nulla obstat prohibitio: ergo. p. ant. si obstaret aliqua, esset ea, quæ colligitur ex cap. *consulvisti* de Celebrat. Miss. & can. *sufficit.* de Consecrat. dist. 1. sed hæc non obstat: ergo. min. pr. illa prohibitio non necessariò extenditur ad illum casum, quo SS. Eucharistia per modum Viatici, ac pro felici morte resumitur: ergo. ant. pr. nulla enim ibi articuli mortis, aut Viatici fit mentio, sed tantùm, ne Sacerdos celebret duas Missas, imò cit. cap. *consulvisti.* etiam pro isto peccato excipitur causa necessitatis.

LII. P. 2. etiam positivè. Minus rigorosa est lex semel tantùm in die communicandi, quàm lex jejunè, præsertim more laici, communicandi; sed hac lege non obstante S. Mater Ecclesia permittit S. Communionem moribundo etiam non jejuno: ergo censenda est etiam, permittere in eodem casu binam in die communionem. Maj. pr. ubi faciliùs dispensatur, ibi minus rigorosa est lex; sed faciliùs dispensatur in lege bis communicandi, quàm non jejunè communicandi: ergo. min. pr. quia iterata Communio concedi-

ceditur non tantum, si ipsi Sacramento imminet periculum irreverentiæ v.g. ex incendiô, ex incurfu hostium &c. sed etiam si quis debeat pluribus Parochiis prospicere, et si hoc casu non liceat celebrare non jejuno. *Nec dicas*: vel satisfecit talis moribundus per primam Communionem præcepto Divino sumendi Viaticum, vel non satisfecit? Si non; ergo tenetur, & debet, & non tantum potest: Si satisfecit: ergo præceptum non communicandi bis in die manet in suo vigore. Resp. enim satisfecisse: illatum dist. ergo præceptum &c. manet in suo vigore, quatenus non enervatur per aliud præceptum, con. quasi non rationabiliter præsumeretur benignissimam Matrem Ecclesiam; tum pro ingenti consolatione, tum pro maxima utilitate hujus moribundi id concedere in rerum articulo omnium terribilium longè terribilissimo, neg. illatum. Sed pro pleniori noticia utique Petes I. quo die certò, & extra controversiam liceat denuo sumere Eucharistiam pro Viatico? Respond. altero, vel tertio die ab ultima Communionem id juxta omnes licere, & vel maximè expedire, tametsi pro tunc nondum sit obligato, quam incipere putat Vasquez post octiduum ab ultima Communionem, Quintanadvannas autem post quindecim dies. Petes secundò. an, qui semel dignè communicavit pro articulo mortis,

tis, & postea mortaliter peccavit, denuo tenetur repetere S. Viaticum? Respond. negativè. Ita post plures alios à se cit. Bonacini de Sacram. Euchar. disp. 4. q. 7. p. 1. n. 3. Gobat tr. 4. cas. 12. n. 188. Petes tertio. an, qui in ejusmodi articulo mortis sacram Synaxin recepit, perseverante morbo, atque eodem periculo possit iterum ac sæpius communicari per modum Viatici? Respond. post alios Anacletus Theol. Moral. tr. 10. Dist. 3. n. 35. affirmativè, quia moriturus valde indiget hoc alimento animæ ad vincendas tentationes, tunc temporis frequentiores. Notat tamen Bassæus *Communis in sumar.* 2. n. 45. ex Suarez Reginaldo & aliis, fieri id debere post sex, septem vel octo dies, si fiat per modum Viatici, & à non jejuno.

PARERGA

De Sacramentis in communi.

I.

Sacramentum ut sic bene describitur à Doct. subt. 4. D. 1. q. 2. quòd sit signum sensibile gratiam Dei, vel effectum ejus gratuitum ex institutione Divinâ efficaciter significans, ordinatum ad salutem hominis Viatoris. De facto tamen

2. Statui Innocentiæ nimis abbreviato nullum tale concedimus; an verò aliqua fuissent instituenda, si status ille felicissimus Adamò non peccante; perennâset, res equidem incerta est, & soli Deo, *Cujus Consiliarius nemo fuit*, cognita, negativam tamen ut probabiliorem amplectimur.

3. In statu Legis naturæ fuit aliquod remedium institutum pro deletione peccati originalis, ac justificatione parvulorum; idque fuit Sacramentum propriè dictum, probabiliter consistens in aliquo signo externo, & sensibili, protestativo fidei in Messiam venturum.

4. In lege scripta præter remedium generale pro foemellis remanens successit circumcisio, quæ contulit gratiam ex opere operato

rato fuitquè Sacramentum propriè dictum.
Tandem

5. In lege nova septem esse Sacramenta à JESU Christo instituta, videlicet, Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Pœnitentiam, Extremam Unctionem, Ordinem, & Matrimonium, de fide certum est ex Concilio Trident. sess. 7. Can. 1.

6. Solus Deus potest propriè, completè ac potestate authoritatis instituire Sacramenta, ita ut hæc potestas nulli creaturæ possit convenire.

7. Omnia Sacramenta novæ legis perficiuntur rebus tanquam materiâ, & verbis tanquam formâ formaliter, vel saltem æquivalenter.

8. Quæ materia à Christo Domino est determinata, licèt non æqualiter, & in infima specie respectu omnium Sacramentorum.

9. Eidem materiæ debitæ si forma applicetur cum intentione faciendi, quod facit Ecclesia, vel æquivalenti, tunc error privatus Ministri non obest valori Sacramenti, sive error ille sit internus, sive externus, imo neque tunc, cum minister intendit novum ritum inducere.

10. In nullo Sacramento (excepto Sacramento Eucharistiæ) ad valorem Sacramenti requiritur simultas materiæ & formæ physica, nec adæquatè, nec inadæquatè talis, sed

sed sufficit moralis, quæ spectatâ cujuslibet Sacramenti naturâ verè est talis.

11. Sola intentio materialis ponendi actum externum non sufficit ad valorem Sacramenti, sed requiritur omnino formalis saltem implicita; eaque in Ministro conficiente Sacramentum debet esse vel actualis, vel saltem virtualis. Unde

12. In tali Ministro purè habitualis non sufficit, sicut nec sufficit actualis conditionata de futuro (si matrimonium excipias) bene tamen de præterito vel præsentis.

13. Vi præsentis institutionis ordinarius Minister Sacramentorum est solus homo Viator rationis compos, etsi extraordinariè etiam alius non viator, vel Angelus in assumpto corpore à Deo substitui possit.

14. Fides & probitas non requiruntur in Ministro ad valorem Sacramenti, bene verò se loquendo ad licitam administrationem Sacramentorum requiritur in Ministro specialiter consecratus, & conficiente status gratiæ.

15. Ut adultus peccati mortalis sibi conscius licitè, & fructuosè recipiat Sacramentum mortuorum, debet saltem habere attritionem.

16. Idem suscipiens eodem modò constitutus, ut licitè suscipiat Sacramentum Eucharistiæ, debet præmittere Sacramentum

Pœnitentiæ, reliquis autem Sacramentis vivorum contritionem perfectam saltem existimatam.

17. Sacramenta causant gratiam ex opere operato, non quidem physicè, sed moraliter; & quidem

18. Sacramenta solo numerò diversa in inæqualiter dispositis inæqualem, in æqualiter verò dispositis æqualem.

19. Sacramenta mortuorum seu Baptismus & Pœnitentia ex vi institutionis suæ & per se conferunt gratiam primam, Sacramenta vivorum verò gratiam secundam.

20. Nihilominus per accidens Sacramenta mortuorum possunt conferre gratiam secundam, & Sacramenta vivorum gratiam primam.

21. Non tantùm Baptismus, sed probabiliùs (exceptâ Eucharistiâ) omnia etiam reliqua Sacramenta validè, & infructuosè susceptibilia reviviscunt.

De Sacramentis Baptismi & Confirmationis.

22. Baptismus bene describitur dicendo, quòd sit *sacramentum novæ legis consistens in ablu-*

ablutione hominis aequaliter consentientis facta in aqua ab alio ablutente, & in certis verbis simul ab eodem ablutente debita cum intentione prolatis efficaciter significans ablutionem anima à peccatis.

23. Non tamen sufficit ablutio per se occifiva baptizandi.

24. Ejus materia remota est omnis, & sola aqua naturalis, & elementaris, proxima verò ablutio physica.

25. Fuit equidem institutus ante Passionem Christi, nihilominus eo tempore necdum fuit medium necessarium ad salutem.

26. Forma Baptismi est: *Ego te baptizo in nomine Patris & Filii & Spiritus sancti*: quamvis si ly *Ego* omittatur, & loco verbi *Baptizo* æquivalens substituatur, adhuc validè non tamen licitè conferatur Baptismus.

27. Potest unus simul validè, & in casu necessitatis etiam licitè baptizare plures non tamen simul plures unum, ita, ut unus ponat materiam, & alter proferat formam.

28. Attamen si plures absque mutua ad invicem dependentia eundem hominem baptizent, quorum quilibet in eodem instanti abluit, & formam cum debita intentione pronuntiat, valet adhuc Baptismus.

29. Parvuli infidelium Christianis Principibus politicè subditorum de eorum Principum

cipum consensu, spectato jure naturæ, licite baptizantur in vitis parentibus.

30. Sacramentum Confirmationis bene definitur, quod sit Sacramentum, quò homo viator baptizatus inungitur in fronte ab Episcopo, cum Chrysmate, & præscriptâ verborum formâ ad fidei robur consequendum.

31. Probabiliter fuit institutum à Christo inchoative in ultima Cœna, complete vero post resurrectionem.

32. Ordinarius Minister Confirmationis est solus Episcopus; Extraordinarius tamen potest esse ex commissione Summi Pontificis quilibet simplex Sacerdos.

De Augustissimo Eucharistiæ Sacramento,

33. Eucharistia definitur Sacramentum novæ legis sub specibus panis & vini post consecrationem factam à Sacerdote sub certis verbis cum debita intentione prolatis ex institutione Divina efficaciter significans ac veraciter continens corpus & sanguinem Christi.

34. Nec panis, nec vinum, nec verba consecrationis, nec actio consecratoria ingrediuntur essentiam Eucharistiæ; sed Hæc

36. Qua-

35. Quatenus est signum Gratia^e subsistentis consistit in solis speciebus consecratis panis, & vini, quas proin solas in recto importat; licet in obliquo necessario etiam corpus, & sanguinem Christi connotent.

36. Eucharistia est instituta à Christo Domino in ultima Coena, & quidem ad Vesperam Lunae decimae quartae Mensis Nisan, seu Martii, quâ panis fermentatus erat interdictus.

37. Materia apta consecrationis Corporis Christi est solus panis triticeus usualis, non necessario azymus, sed etiam fermentatus.

38. Materia verò consecrationis sanguinis Christi est solum vinum de vite, cujusunque dein sit speciei, cui ex præcepto Ecclesiastico, non Divino, admisceri debet pauxillum aquae.

39. Probabilius tamen aqua non immediate convertitur in sanguinem Christi, sed tantum mediate, quatenus nimirum prius fuit conversa in vinum.

40. Forma Consecrationis Corporis Christi essentialiter consistit in solis his verbis: *Hoc est corpus meum*; Calicis verò, *Hic est Calix sanguinis mei*, vel æquivalentibus.

41. Verba utriusque Consecrationis à Sacerdote consecrante proferuntur tam significativè quàm recitativè.

42. Pronomina demonstrativa *Hoc & Hæc* in formis consecratoriis sumuntur non adjectivè, sed substantivè.

43. Corpus & Sanguis Christi verè realiter ponitur estquè præsens sub speciebus consecratis per veram transubstantiationem, non quidem productivam, sed adductivam.

44. Etiam salvà veritate verborum consecrationis, potuisset per absolutam Dei potentiam remanere substantia panis sub accidentibus unà cum corpore Christi.

45. Etsi vi verborum sub speciebus ponatur solum corpus, sub speciebus vini verò solum sanguis Christi, concomitanter tamen tam sub his, quàm sub illis continetur totus Christus cum Corpore, & Anima, Humanitate, ac Divinitate.

46. Inter species Consecratas, & Corpus Christi nulla intercedit unio Physica, sed moralis tantùm, consistens in reali præsentia hujus in illis.

47. Corpus Christi ut in Sacramento existens nequit naturaliter loquendo ullam sensationem sive externam sive internam elicere.

48. Factâ conversione substantiæ panis & vini in corpus & sanguinem Christi utriusque accidentia secundùm entitatem verè remanere contra quascunque operositas

fas Atomistarum explicationes constanter as-
serimus.

o. Non plus gratiæ causat sub utraque
specie, quàm sub unâ tantùm sumptum
Eucharistiæ Sacramentum, pro cuius &
reliquorum Sacramentorum in-
stitutione sit.

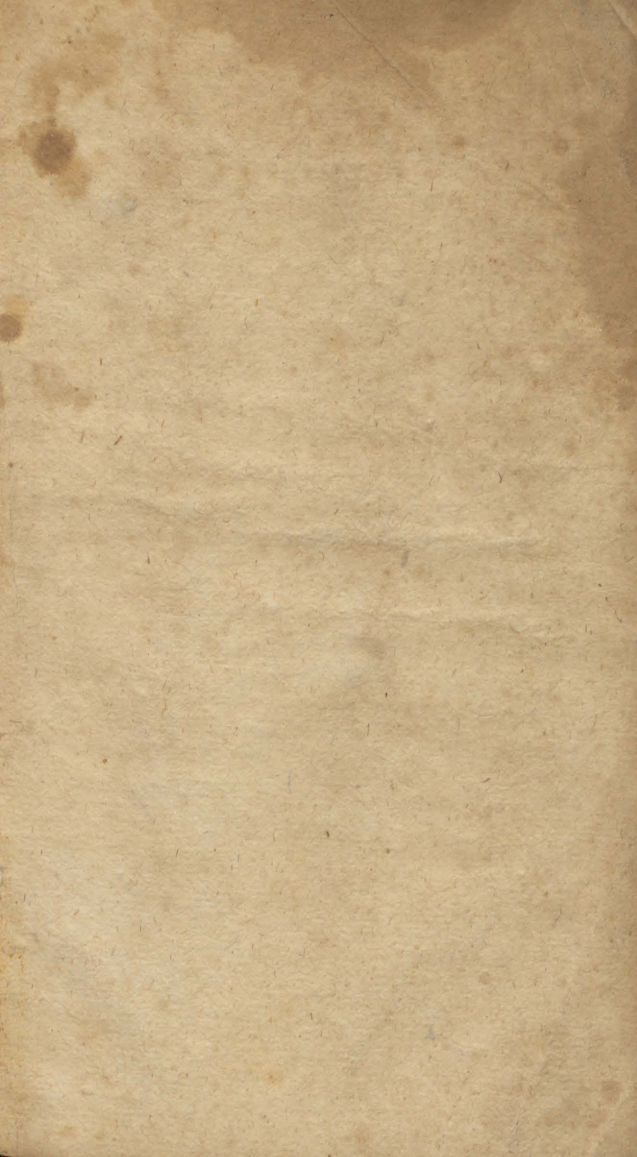
Christo Domino perpetua Laus
honor & gloria.

Faint, illegible text at the top of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

Faint, illegible text in the middle section of the page, also likely bleed-through.

57